

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2011. gada 4. februārī (09.02)
(OR. en)**

6007/11

**Starpiestāžu lieta:
2011/0023 (COD)**

**GENVAL 5
AVIATION 15
DATAPROTECT 6**

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Eiropas Komisija

Saņemšanas datums: 2011. gada 3. februāris

Temats: Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA
par Pasažieru datu reģistra datu izmantošanu teroristu nodarījumu un smagu
noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības
par tiem

Pielikumā ir pievienots priekšlikums, ko direktors *Jordi AYET PUIGARNAU* kungs ar pavadvēstuli ir nosūtījis Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāram *Pierre de BOISSIEU* kungam.

Pielikumā: COM(2011) 32 galīgā redakcija

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 2.2.2011
COM(2011) 32 galīgā redakcija

2011/0023 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

**par Pasažieru datu reģistra datu izmantošanu teroristu nodarījumu un smagu
noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem**

{SEC(2011) 132 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 133 galīgā redakcija}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PAMATINFORMĀCIJA PAR PRIEKŠLIKUMU

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pēdējo desmit gadu laikā ES un citas pasaules daļas ir pieredzējušas smago un organizēto noziegumu, piemēram, cilvēku tirdzniecības¹ un narkotiku nelegālas tirdzniecības² pieaugumu. Saskaņā ar Noziedzības un krimināljustīcijas statistikas uzziņu krājumu 2007. gadā ES dalībvalstīs (atskaitot Itāliju un Portugāli, par kurām dati netika sniegti) uz 100 000 iedzīvotāju tika izdarīti aptuveni 14 000 noziedzīgu nodarījumu, lielākā attiecība bija Zviedrijā – 14 465 noziedzīgi nodarījumi, bet mazākā Kiprā – 958. Eiropola veiktajā ES organizētās noziedzības draudu izvērtējumā 2009. gadā (*OCTA 2009*) norādīts, ka vairums organizēto noziegumu ietver starptautisku ceļošanu, kuras mērķis parasti ir personu, narkotiku vai citu nelegālu preču kontrabanda ES.

Tajā pašā laikā teroristi un teroristu organizācijas var būt gan ES iekšienē, gan ārpus tās robežām. Teroristu uzbrukumi ASV 2001. gadā, novērsta teroristu uzbrukums 2006. gada augustā, kurā bija paredzēts uzspriecināt vairākus gaisa kuģus ceļā no Apvienotās Karalistes uz ASV, un teroristu uzbrukuma mēģinājums lidojumā no Amsterdamas uz Detroitu 2009. gada decembrī pierādīja teroristu spēju uzbrukumus, kas vērsti pret starptautiskiem lidojumiem, veikt jebkurā valstī. Kaut arī terorisms ES 2009. gadā ir samazinājies, saskaņā ar Eiropola Ziņojumu par terorisma situāciju un tendencēm ES 2010. gadā terorisma draudi joprojām ir reāli un nopietni. Vairumam teroristu darbību ir starptautisks raksturs un tās ietver starptautisku ceļošanu³, *inter alia* uz mācību nometnēm ārpus ES, tādēļ ir nepieciešams pastiprināt sadarbību starp tiesībsardzības iestādēm.

Smagi noziegumi un teroristu nodarījumi nodara lielu kaitējumu upuriem, rada lielus zaudējumus ekonomikai un grauj drošības sajūtu, bez kuras cilvēki nevar efektīvi īstenot savas brīvības un individuālās tiesības.

Pētījumā, kas Starptautiskās Darba organizācijas uzdevumā tika publicēts 2009. gadā⁴, tika lēsts, ka izmaksas, ko cilvēku tirdzniecības rezultātā rada piespiedu darbs par nesamērīgi zemu atalgojumu, 2007. gadā rūpnieciski attīstītajās valstīs bija USD 2 508 368 218, bet pasaulē kopā – USD 19 598 020 343.

Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra 2010. gada ziņojumā par narkomānijas problēmu Eiropā norādīts, ka narkotikas ir globāla parādība un to radītais kaitējums arvien vēršas plašumā un kļūst ievērojamāks. Graujot sociālo attīstību un veicinot korupciju un organizēto noziedzību, tās rada reālus draudus Eiropas Savienībai. Ik gadu ES kokaīna dēļ mirst aptuveni 1000 cilvēku. Opiātu lietotāju skaits Eiropā tiek piesardzīgi lēsts 1,35 miljonu apmērā. Attiecībā uz narkotiku ekonomisko un sociālo ietekmi 2008. gadā 22 ES dalībvalstis ziņoja, ka kopējie izdevumi saistībā ar nelegālajām narkotikām ir 4,2 miljardi euro.

¹ Eiropola veiktais ES organizētās noziedzības draudu izvērtējums 2009. gadā.

² *Eurostat 36/2009*.

³ Eiropola Ziņojums par terorisma situāciju un tendencēm ES 2010. gadā.

⁴ *Measuring the costs of coercion to workers in forced labour - Vinogradova, De Cock, Belser*.

Citā pētījumā, ko veikusi Apvienotās Karalistes Iekšlietu ministrija⁵, tika aprēķinātas izmaksas, kādas rada noziegumu iespējamība, piemēram, izmaksas saistībā ar aizsardzības pasākumiem, izmaksas, ko rada nozieguma sekas, piemēram, fiziskā un emocionālā ietekme uz upuriem, kā arī visa nozagtā īpašuma vērtība, un izmaksas, ko rada reaģēšana uz noziegumu, tostarp krimināljustīcijas sistēmas izmaksas. Šīs izmaksas 2003. gadā tika lēstas GBP 36 166 000 000 apmērā.

Vienlaikus, no katriem pieciem Eiropas iedzīvotājiem četri vēlas, lai tiktu pastiprināta ES līmeņa rīcība pret organizēto noziedzību un terorismu⁶.

Reaģējot uz draudiem, kādus rada smagie noziegumi un terorisms, kā arī uz iekšējās robežkontroles atcelšanu saskaņā ar Šengenas konvenciju, ES pieņēma pasākumus personas datu vākšanai un apmaiņai starp tiesībaizsardzības un citām iestādēm. Lai arī šie pasākumi ir izrādījušies lietderīgi, tajos uzmanība lielākoties tiek vērsta uz personām, kas jau tiek turētas aizdomās, proti, uz personām, kas tiesībaizsardzības iestādēm ir "zināmas". Šādi pasākumi ir, piemēram, Šengenas informācijas sistēma (SIS)⁷, otrās paaudzes Šengenas informācijas sistēma (SIS II)⁸, Vīzu informācijas sistēma (VIS)⁹ un plānotā Ieceļošanas / izceļošanas sistēma.

Savā "Pārskatā par informācijas pārvaldību brīvības, drošības un tiesiskuma jomā"¹⁰ Komisija sniedza šo pasākumu analīzi un norādīja uz nepieciešamību pastiprināt tiesībaizsardzības iestāžu sadarbību attiecībā uz starptautisko lidojumu pasažieriem, kas lido uz dalībvalstīm vai no tām, tostarp šādu pasažieru Pasažieru datu reģistra (PDR) datu sistemātiskāku izmantošanu tiesībaizsardzības nolūkos. "Stokholmas programmā – atvērta un droša Eiropa pilsoņu un viņu aizsardzības labā"¹¹ Komisija tiek aicināta arī iesniegt priekšlikumu par PDR datu izmantošanu, lai novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un sauktu pie atbildības par tiem.

PDR dati ir nepārbaudīta informācija, kuru sniedz pasažieri un kuru vāc un glabā pārvadātāju rezervācijas un izlidošanas kontroles sistēmās viņu pašu komerciālos nolūkos. Tas ietver vairākus dažādus informācijas veidus, piemēram, ceļojuma datumus, ceļojuma maršrutus, biļešu informāciju, kontaktinformāciju, ceļojumu aģentu, pie kura lidojums ir pasūtīts, izmantotos maksāšanas līdzekļus, vietas numuru un informāciju par bagāžu.

Tiesībaizsardzības iestādes PDR datus var izmantot vairākos veidos:

"pēc notikuma": izmeklējot, saucot pie atbildības un atklājot tīklus pēc tam, kad pastrādāts noziegums. Lai tiesībaizsardzības iestādes varētu pietiekami izpētīt pagātnes datus, ir nepieciešams noteikt, ka minētās iestādes šos datus var glabāt atbilstoši ilgu laika posmu;

⁵ *The economic and social costs of crime against individuals and households* 2003/04.

⁶ *Standard Eurobarometer 71*, pielikuma 149. lpp.

⁷ Konvencija, ar kuru īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, (OV L 239, 22.9.2000., 19. lpp.)

⁸ Regula (EK) Nr. 1987/2006, Lēmums 2007/533/TI, Regula (EK) Nr. 1986/2006.

⁹ Padomes Lēmums 2004/512/EK, Regula (EK) Nr. 767/2008, Padomes Lēmums 2008/633/TI. Skatīt arī Deklarāciju par terorisma apkarošanu, Eiropadome, 25.3.2004.

¹⁰ COM (2010) 385.

¹¹ Padomes dokuments 17024/09, 2.12.2009.

reālā laikā: izmantojot pirms pasažieru ielidošanas vai izlidošanas, lai novērstu noziegumu, novērotu vai arestētu personas pirms nozieguma izdarīšanas vai tāpēc, ka noziegums ir pastrādāts vai tiek pastrādāts. Šādos gadījumos PDR dati ir nepieciešami, lai tos salīdzinātu ar iepriekš noteiktiem izvērtēšanas kritērijiem ar mērķi identificēt iepriekš „nezināmas” aizdomās turamas personas un lai pārbaudītu dažādas datubāzes par meklējamām personām un objektiem;

"proaktīvi": datus izmantojot analīzei un vērtēšanas kritēriju izveidei, kurus pēc tam var izmantot pasažieru novērtēšanai pirms ielidošanas un pirms izlidošanas. Lai veiktu šādu būtiskuma analīzi attiecībā uz teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanu, atklāšanu, izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības par tiem, ir nepieciešams atbilstoši ilgs laikposms, kurā tiesībaizsardzības iestādes glabā datus.

Sistemātiskāka PDR datu vākšana, izmantošana un glabāšana par starptautiskiem lidojumiem, uz kuru attiecas stingras datu aizsardzības garantijas, stiprinātu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanu, atklāšanu, izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības par tiem un ir nepieciešama, kā izskaidrots turpmāk, lai stātos pretī šiem draudiem drošībai un mazinātu to nodarīto kaitējumu.

Toties PDR dati ES līmenī pašlaik regulēti netiek. Kaut arī līdz šim PDR sistēmas ir izveidojis tikai ierobežots dalībvalstu skaits, lielākā daļa dalībvalstu nesistemātiskā veidā vai saskaņā ar vispārējām pilnvarām, kādas piešķirtas policijai vai citām iestādēm, izmanto PDR datus teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem. ES iekšienē Apvienotā Karaliste ir jau ieviesusi PDR sistēmu, savukārt Francija, Dānija, Beļģija, Zviedrija un Nīderlande ir vai nu pieņēmušas attiecīgus tiesību aktus, vai arī pašlaik testē PDR datu izmantošanu. Arī dažas citas dalībvalstis apsver iespēju izveidot PDR sistēmas. Šie valstu pasākumi atšķiras vairākos aspektos, tostarp sistēmas mērķis, datu glabāšanas termiņš, sistēmas struktūra, ģeogrāfiskā darbības joma un aptvertie transporta veidi. Tāpat visticamāk pēc tam, kad šajās dalībvalstīs būs pieņemts pilnīgs tiesiskais regulējums par PDR datu izmantošanu, noteikumi par datu izmantošanu un par pasākumiem, ar kuriem nodrošina datu nosūtīšanas drošību, būs atšķirīgi. Tādējādi varētu tikt radītas pat 27 ievērojami atšķirīgas sistēmas. Tā rezultātā personas datu aizsardzības līmenis visā ES nebūtu vienāds, rastos trūkumi drošībā, pieaugtu izmaksas un gan gaisa pārvadātāji, gan pasažieri saskartos ar tiesisko nenoteiktību.

Tādēļ priekšlikuma mērķis ir saskaņot dalībvalstu noteikumus attiecībā uz gaisa pārvadātāju, kas veic lidojumus starp trešo valsti un vismaz vienas dalībvalsts teritoriju, pienākumiem nosūtīt PDR datus kompetentajām iestādēm nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem. Tajā neprasa gaisa pārvadātājiem vākt kādu papildu informāciju no pasažieriem vai glabāt kādus datus, nedz arī pasažieriem sniegt kādus datus papildus tiem, kas jau tiek sniegti gaisa pārvadātājiem.

Uzlikt gaisa pārvadātājiem šos tiesiskos pienākumus nepieciešams šādu iemeslu dēļ.

Pirmkārt, PDR dati ļauj tiesībaizsardzības iestādēm identificēt personas, kas iepriekš bija "nezināmas", t.i., personas, kas iepriekš netika turētas aizdomās par saistību ar smagiem noziegumiem un terorismu, bet par kurām datu analīze vedina domāt, ka tās var būt iesaistītas šādos noziegumos un kuras tādēļ būtu tālāk jāizpēta kompetentajām iestādēm. Šādu personu identificēšana palīdz tiesībaizsardzības iestādēm novērst un atklāt smagus noziegumus, tostarp terorisma aktus. Lai to panāktu, tiesībaizsardzības iestādēm nepieciešams izmantot PDR datus gan reāllaikā, lai salīdzinātu PDR datus ar iepriekš noteiktiem novērtēšanas

kritērijiem, kas norāda, kuras iepriekš "nezināmas" personas nepieciešams tālāk izpētīt, gan proaktīvi novērtēšanas kritēriju analīzei un izveidei.

Piemēram, PDR datu analīze var sniegt norādes par visbiežāk cilvēku vai narkotiku tirdzniecībā izmantotajiem ceļošanas maršrutiem, ko var iekļaut vērtēšanas kritērijos. Reāllaikā salīdzinot PDR datus ar šādiem kritērijiem, var novērst vai atklāt noziegumus. Konkrēts piemērs, ko minējusi kāda dalībvalsts, ir gadījums, kad PDR analīze atklāja cilvēku tirgotāju grupu, kas vienmēr ceļoja vienā un tajā pašā maršrutā. Izmantojot viltotus dokumentus, lai reģistrētos iekšējam lidojumam, viņi tajā pašā laikā izmantoja autentiskos dokumentus, lai reģistrētos citam lidojumam uz trešo valsti. Nonākuši lidostas uzgaidāmajā telpā, viņi iekāpa iekšējā avioreisā. Bez PDR nebūtu bijis iespējams atklāt šo cilvēku tirdzniecības tīklu.

Tādējādi PDR datu apvienota proaktīva un reāllaika izmantošana ļauj tiesībsardzības iestādēm pievērsties smagiem noziegumiem un terorismam no citādas perspektīvas nekā apstrādājot personas datu citas kategorijas – kā turpmāk izskaidrots sīkāk, to personas datu apstrāde, kuri tiesībsardzības iestādēm ir pieejami esošo un plānoto ES līmeņa pasākumu ietvaros, piemēram, ar Direktīvu par Iepriekšēju pasažieru informāciju¹², Šengenas informācijas sistēmu (*SIS*) un otrās paaudzes Šengenas informācijas sistēmu (*SIS II*), neļauj tiesībsardzības iestādēm identificēt "nezināmas" aizdomās turamas personas tā, kā to ļauj PDR datu analīze.

Otrkārt, PDR dati palīdz tiesībsardzības iestādēm novērst, atklāt, izmeklēt smagus noziegumus, tostarp terorisma aktus, un saukt pie atbildības par tiem pēc tam, kad noziegums ir pastrādāts. Lai to panāktu, tiesībsardzības iestādēm nepieciešams izmantot PDR datus *reāllaikā*, lai salīdzinātu PDR datus ar dažādām datubāzēm par "zināmām" personām un meklētiem objektiem. Tām nepieciešams arī izmantot PDR datus "pēc notikuma", lai veidotu pierādījumus un attiecīgā gadījumā atrastu noziedznieku līdzzinātājus un atklātu noziedznieku tīklus.

Piemēram, kredītkaršu informācija, kas ir daļa no PDR datiem, var dot tiesībsardzības iestādēm iespēju noteikt un pierādīt saistību starp kādu personu un zināmu noziedznieku vai noziedznieku organizāciju. Kādas dalībvalsts minētais piemērs attiecas uz cilvēku un narkotiku tirdzniecību lielā apmērā, kas ietvēra kādu dalībvalsti un trešās valstis. Kartēļi importēja narkotikas uz vairākiem galamērķiem Eiropā. Viņi izmantoja personas, kas narkotikas pārvadā norītas, turklāt minētas personas bija cilvēku tirdzniecības upuri. Viņi tika identificēti uz PDR pamata, jo bija iegādājušies biļetes ar zagtām kredītkartēm. Tā rezultātā dalībvalstī notika aresti. Uz šā pamata tika izveidots vērtēšanas kritērijs, uz kura pamata savukārt notika vairāki papildu aresti citās dalībvalstīs un trešās valstīs.

Visbeidzot, PDR datu izmantošana pirms ielidošanas ļauj tiesībsardzības iestādēm veikt novērtējumu un sīkāku skrīningu īstenot tikai tām personām, kas, spriežot pēc objektīviem vērtēšanas kritērijiem un iepriekšējās pieredzes, varētu radīt draudus drošībai. Tas atvieglo visu citu pasažieru ceļošanu un samazina iespēju, ka pasažieriem, ieceļojot ES, tiek veikta pārbaude, pamatojoties uz tādiem nelikumīgiem kritērijiem kā pilsonība vai ādas krāsa, ko tiesībsardzības iestādes, tostarp muita un robežsardze, var kļūdaini saistīt ar drošības riskiem.

¹² 2004. gada 29. augusta Direktīva 2004/82/EK.

Ierosinātie pasākumi ietver PDR datu vākšanu un apstrādi, ko veic tiesībsardzības iestādes, un tādēļ tas ietekmē tiesības uz privātumu un datu aizsardzību. Tādēļ, lai nodrošinātu, ka tiek ievērots samērīguma princips, priekšlikumam, kā paskaidrots tālāk, tiek rūpīgi ierobežota darbības joma un tas ietver stingras datu aizsardzības garantijas.

Nepieciešamību izmantot PDR datus ierobežotā veidā un ievērojot stingras datu aizsardzības garantijas apstiprina vairāki faktiski elementi, kā izklāstīts ietekmes novērtējumā, kas ir pievienots šim priekšlikumam. Tā kā nav ES līmenī saskaņotu noteikumu par PDR datu vākšanu un apstrādi, nav pieejami sīki statistikas dati par apmēru, kādā šādi dati palīdz novērst, atklāt, izmeklēt smagus noziegumus un terorismu un saukt pie atbildības par tiem. Tomēr PDR datu izmantošanas nepieciešamību apstiprina informācija no trešām valstīm, kā arī dalībvalstīm, kuras jau izmanto PDR datus tiesībsardzības mērķiem.

Šo valstu pieredze liecina, ka PDR datu izmantošanas rezultātā ir sasniegts būtisks progress jo īpaši cīņā pret narkotiku tirdzniecību, cilvēku tirdzniecību un terorismu un ir gūta labāka izpratne par teroristu un citu kriminālo grupējumu sastāvu un darbībām. Attiecībā uz narkotikām dalībvalstis ir norādījušas, ka lielākoties tās tiek konfiscētas, pateicoties PDR datu izmantošanai reāllaikā un proaktīvi. Beļģija ziņoja, ka 95 % no visām narkotiku konfiskācijām 2009. gadā notika, pateicoties vai nu tikai un vienīgi, vai galvenokārt PDR datu apstrādei. Zviedrija ziņoja, ka 65-75% no visām narkotiku konfiskācijām 2009. gadā notika, pateicoties vai nu tikai un vienīgi, vai galvenokārt PDR datu apstrādei. Tika konfiscēti 278,9 kilogrami kokaīna, kā arī vēl papildu daudzums heroīna un citu narkotiku. Apvienotā Karaliste ziņoja, ka sešu mēnešu laikā 2010. gadā, pateicoties vai nu tikai un vienīgi, vai galvenokārt PDR datu apstrādei, tika konfiscēti 212 kilogrami kokaīna un 20 kilogrami heroīna.

• Vispārīgais konteksts

Komisija 2007. gada 6. novembrī pieņēma priekšlikumu Padomes Pamatlēmumam par pasažieru datu reģistra (PDR) izmantošanu tiesībsardzības mērķiem¹³ (turpmāk – 2007. gada priekšlikums). Priekšlikums tika plaši apspriests Padomes darba grupās, un diskusijās panākto progresu apstiprināja Tieslietu un iekšlietu padome 2008. gada janvārī, jūlijā un novembrī. Diskusijas par priekšlikumu darba grupās ļāva panākt konsensu par lielāko daļu priekšlikuma noteikumu¹⁴.

Pēc tam, kad 2009. gada 1. decembrī stājās spēkā Līgums par Eiropas Savienības darbību (LESD), Komisijas priekšlikums, kuru Padome vēl nebija pieņēmusi, kļuva novecojis. Šis priekšlikums aizstāj 2007. priekšlikumu un ir balstīts uz LESD noteikumiem. Tajā ir ņemti vērā Eiropas Parlamenta ieteikumi, kas izklāstīti tā 2008. gada novembra rezolūcijā¹⁵, kā arī atspoguļoti jaunākie apspriežu rezultāti Padomes darba grupās 2009. gadā. Atzinumus sniedza arī Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs¹⁶, 29. panta datu aizsardzības darba grupa¹⁷ un Pamattiesību aģentūra¹⁸.

• Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

¹³ COM (2007) 654.

¹⁴ Padomes dokuments 5618/2/09 REV 2, 29.6.2009.;

¹⁵ P6_TA (2008) 0561.

¹⁶ OV C 110, 1.5.2008.

¹⁷ Atzinums Nr. 145, 5.12.2007.

¹⁸ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA_opinion_PNR_en.pdf

PDR dati atšķiras no iepriekšējas pasažieru informācijas (IPI) un nebūtu ar to jājauc. IPI dati ir biogrāfiska informācija, kas iegūta no pasēs mašīnlasāmās daļas un ietver tādus datus kā personas vārds, uzvārds, dzimšanas vieta un pilsonība, pases numurs un derīguma termiņš. Tādējādi tie ir atšķirīgi un ierobežotākā apjomā nekā PDR dati.

ES IPI izmantošanu regulē IPI direktīva¹⁹. Saskaņā ar minēto direktīvu pēc katras dalībvalsts pieprasījuma robežkontroles iestādēm jādara pieejami IPI dati par lidojumiem uz ES teritoriju, lai uzlabotu robežkontroli un cīnītos pret nelikumīgu imigrāciju. Kaut arī ar direktīvu tiek atļauts tos izmantot tiesībaizsardzības mērķiem, tas ir iespējams tikai tad, ja ir izpildīti konkrēti kritēriji. Tādējādi, kaut arī tiesībaizsardzības iestādes dažos gadījumos izmanto IPI datus, lai identificētu aizdomās turētas personas un meklētas personas, minētos datus lielākoties izmanto, lai pārbaudītu identitāti un kā robežpārvaldības līdzekli. Turklāt IPI dati nedod tiesībaizsardzības iestādēm iespēju veikt pasažieru novērtēšanu un tāpēc tie neveicina līdz šim "nezināmu" noziedznieku vai teroristu atklāšanu.

Šengenas informācijas sistēmas (SIS) mērķis ir nodrošināt sabiedrības drošību, tostarp valsts drošību, Šengenas zonā. SIS ir centralizēta informācijas sistēma, kuru veido valsts daļa katrā Šengenas zonas dalībvalstī un tehniskā nodrošinājuma vienība Francijā. Dalībvalstis var izdot ziņojumus par meklēšanā izsludinātām personām, kuras apcietināmas izdošanas nolūkā, par ārvalstniekiem, kam jāliedz ieceļot; par bezvēsts pazudušām personām, lieciniekiem vai personām, uz kurām attiecas tiesas pavēstes, par personām un transportlīdzekļiem, kam jāveic papildu pārbaudes; par pazaudētiem vai nozagtiem transportlīdzekļiem, dokumentiem un šaujamieročiem, kā arī aizdomīgām banknotēm.

Vīzu informācijas sistēmas (VIS) mērķis ir risināt abus jautājumus: tās mērķis ir palīdzēt īstenot kopīgu vīzu politiku, atvieglojot vīzu pieteikumu izskatīšanu un ārējo robežu pārbaudes, vienlaikus sekmējot dalībvalstu iekšējās drošības apdraudējuma novēršanu. Tā ir centralizēta informācijas sistēma, kuru veido valsts daļa katrā iesaistītajā valstī un tehniskā nodrošinājuma vienība Francijā. VIS izmantos biometrisko datu salīdzināšanas sistēmu, lai nodrošinātu ticamus pirkstu nospiedumu salīdzinājumus, to izmantos pie ārējām robežām, lai pārbaudītu vīzas turētāju identitāti. Tajā tiks ietverti dati par vīzu pieteikumiem, fotogrāfijas, pirkstu nospiedumi, vīzu iestāžu saistītie lēmumi un saiknes starp saistītiem pieteikumiem.

Tādējādi tāpat kā IPI, arī SIS un VIS galvenokārt tiek izmantotas kā identitātes pārbaudes un robežu pārvaldības līdzekļi un ir lietderīgas tikai tad, ja aizdomās turētās personas identitāte ir zināma. Šie līdzekļi nav lietderīgi ne personu novērtējuma veikšanai, ne "nezināmu" noziedznieku vai teroristu atklāšanai.

Starp ES un Amerikas Savienotajām Valstīm, Kanādu un Austrāliju ir parakstīti Nolīgumi par PDR datu nosūtīšanu saistībā ar cīņu pret smagiem starptautiskiem noziegumiem un terorismu. Tajos gaisa pārvadātājiem, kas pasažieru PDR datus vāc paši saviem komerciāliem nolūkiem, tiek prasīts nosūtīt šos datus kompetentām iestādēm ASV, Kanādā un Austrālijā. Par minētajiem trim nolīgumiem ir paredzētas atkārtotas sarunas 2011. gadā. Vest sarunas par šādiem nolīgumiem ir lūgušas arī citas valstis, konkrēti, Dienvidkoreja un Japāna. Komisija ES politikas pamatelementus šajā jomā ir izklāstījusi savā 2010. gada 21. septembra Paziņojumā par vispārējo pieeju pasažieru datu reģistra (PDR) datu nosūtīšanai trešām valstīm²⁰. Šis priekšlikums pilnībā saskan ar politiku, kāda izklāstīta minētajā paziņojumā.

¹⁹ 2004. gada 29. augusta Direktīva 2004/82/EK.

²⁰ COM (2010) 492.

- **Atbilstība ES politikai un mērķiem citās jomās**

Šengenas Informācijas sistēma (SIS)²¹, otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēma (SIS II)²², Vīzu informācijas sistēma (VIS)²³ un paredzamā Ieceļošanas/izceļošanas sistēma un Reģistrēto ceļotāju programma ir ES pasākumi, kas tieši attiecas uz darbībām, kas fiziski notiek pie robežām.

Kaut arī PDR ir pasažieru dati, kas saistīti ar ceļojumu, tos galvenokārt izmanto kā kriminālizlūkošanas līdzekli nevis kā robežu kontroles līdzekli. Tos izmanto pirms robežšķērsošanas un nevis pašas robežšķērsošanas laikā. PDR datu izmantošanas galvenais mērķis ir cīnīties pret terorismu un smagiem noziegumiem nevis cīnīties pret nelikumīgu imigrāciju un atvieglot robežkontroli.

Ar šo priekšlikumu netiks ne mainīti, ne skarti ne pašreizējie ES noteikumi par to, kā tiek veiktas robežkontroles, nedz arī ES noteikumi, ar kuriem regulē ieceļošanu Savienības teritorijā un izceļošanu no tās. Šis priekšlikums drīzāk pastāvēs līdztekus šiem noteikumiem, atstājot tos neskartus.

- **Ietekme uz pamattiesībām**

Priekšlikums pilnībā atbilst vispārīgajam mērķim izveidot Eiropas brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Ierosināto noteikumu rakstura dēļ šim priekšlikumam tika veikta padziļināta pārbaude, lai nodrošinātu, ka tā noteikumi ir saderīgi ar pamattiesībām un jo īpaši ar tiesībām uz personas datu aizsardzību, kas paredzētas ES Pamattiesību hartas 8. pantā, kā tas atspoguļots Ietekmes novērtējumā, kas pievienots šim priekšlikumam. Priekšlikums arī saskan ar LESD 16. pantu, kurā ikvienam tiek garantētas tiesības uz personas datu aizsardzību.

Priekšlikums ir saderīgs ar datu aizsardzības principiem, un tā noteikumi ir saskanīgi ar Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās²⁴ (Pamatlēmums 2008/977/TI). Tostarp indivīdiem tiek piešķirtas tiesības uz piekļuvi datiem, tiesības uz labošanu, dzēšanu un bloķēšanu, kā arī tiesības uz kompensāciju un tiesību aizsardzību tiesā. Turklāt, un lai panāktu atbilstību proporcionalitātes principam, dažās jomās priekšlikuma noteikumi par datu aizsardzību būs stingrāki nekā Pamatlēmumā 2008/977/TI.

Konkrēti, priekšlikuma darbības joma ir stingri ierobežota un tiesībaizsardzības iestādēm ir atļauts izmantot PDR datus vienīgi nolūkā apkarot konkrētus izsmelošā sarakstā iekļautos smagus noziegumus, par kuriem turklāt dalībvalstī ir jāparedz cietumsods uz vismaz trim gadiem. Turklāt, lai nodrošinātu, ka nevainīgu un aizdomās neturētu personu datu apstrāde arī turpmāk būtu cik iespējams ierobežota, daži priekšlikuma darbības jomas aspekti attiecībā uz vērtēšanas kritēriju izveidi un piemērošanu, tika vēl vairāk ierobežoti, tos attiecinot uz smagiem noziegumiem, kam turklāt ir starptautisks raksturs, t.i., kas ir tieši saistīti ar ceļošanu un līdz ar to ar apstrādājamo datu veidu. Priekšlikumā tiek atļauts PDR datus glabāt ne ilgāk kā piecus gadus, pēc šā termiņa beigām dati ir jādzēš. Turklāt dati jāanonimizē pēc ļoti īsa

²¹ Konvencija, ar kuru īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, (OV L 239, 22.9.2000., 19. lpp.)

²² Regula (EK) Nr. 1987/2006, Lēmums 2007/533/TI, Regula (EK) Nr. 1986/2006.

²³ Padomes Lēmums 2004/512/EK, Regula (EK) Nr. 767/2008, Padomes Lēmums 2008/633/TI. Skatīt arī Deklarāciju par terorisma apkarošanu, Eiropadome, 25.3.2004.

²⁴ OV L 350, 30.12.2008., 60. lpp.

termiņa – 30 dienām, jo pēc šī termiņa ir iespējama PDR datu proaktīva izmantošana, pamatojoties uz anonimizētiem datiem. Ir aizliegts vākt un izmantot sensitīvus datus, kas tieši vai netieši atklāj personas rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko vai filozofisko pārliecību, politiskos uzskatus, dalību arodbiedrībās, veselību vai seksuālo dzīvi. Turklāt priekšlikumā tiek paredzēts, ka dalībvalsts lēmumu, kas personai rada nelabvēlīgas tiesiskas sekas vai nopietni to ietekmē, nedrīkst pieņemt vienīgi uz PDR datu automātiskas apstrādes pamata. Turklāt šādu lēmumu nekādos apstākļos nedrīkst balstīt uz personas rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko un filozofisko pārliecību, politiskiem uzskatiem, dalību arodbiedrībās, veselību vai seksuālo dzīvi. Turklāt pārvadātājiem PDR dati jānosūta tikai un vienīgi, izmantojot tā saukto *push* metodi, kas nozīmē, ka dalībvalstīm nebūs tiešas piekļuves pārvadātāju IT sistēmām. Dalībvalstis PDR datus trešām valstīm drīkst nosūtīt ļoti ierobežotos apstākļos un tikai katrā gadījumā atsevišķi. Lai nodrošinātu efektivitāti un datu aizsardzības augstu līmeni, dalībvalstīm tiek prasīts nodrošināt, ka neatkarīga valsts uzraudzības iestāde (datu aizsardzības iestāde) ir atbildīga par konsultēšanu un uzraudzību pār to, kā tiek apstrādāti PDR dati. Dalībvalstīm tiek arī prasīts izveidot vienu norīkotu nodaļu (Pasažieru informācijas nodaļu), kas ir atbildīga par rīcību ar datiem un to aizsardzību. Šai Pasažieru informācijas nodaļai ir jāuzskaita vai jādokumentē visa PDR datu apstrāde, lai pārbaudītu datu apstrādes likumību, veiktu pašuzraudzību un nodrošinātu pienācīgu datu integritāti un daru apstrādes drošību. Dalībvalstīm arī jānodrošina, ka pasažieriem tiek sniegta skaidra un precīza informācija par PDR datu vākšanu un viņu tiesībām.

Tādēļ papildus saskanībai ar esošiem datu aizsardzības noteikumiem un principiem šis priekšlikums ietver vairākas garantijas, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību samērīguma principam un garantētu pamattiesību aizsardzības augstu līmeni.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

• Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

Gatavojot 2007. gada priekšlikumu, Komisija apspriedās ar visām ieinteresētajām personām, pamatojoties uz anketu 2006. gada decembrī. Anketa tika nosūtīta visām dalībvalstīm, dalībvalstu datu aizsardzības iestādēm, Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājam, Eiropas aviokompāniju asociācijai (AEA), Amerikas Gaisa transporta asociācijai (ATA), Starptautiskajai aviosabiedrību asociācijai (IACA), Eiropas Reģionālajai aviokompāniju asociācijai (ERA) un Starptautiskajai gaisa transporta asociācijai (IATA). Atbildes tika apkopotas Ietekmes novērtējumā, kas tika pievienots 2007. gada priekšlikumam. Pēc tam Komisija aicināja dalībvalstis uz sanāksmi, kuras laikā dalībvalstu pārstāvjiem bija iespēja apmainīties viedokļiem.

Pēc 2007. gada priekšlikuma pieņemšanas visas ieinteresētās personas publicēja savas nostājas par to. Eiropas Parlaments 2008. gada 20. novembrī pieņēma rezolūciju par priekšlikumu²⁵. Dalībvalstis pauda savu nostāju diskusijās Padomes darba grupās²⁶.

²⁵ P6_TA (2008) 0561.

²⁶ Padomes dokuments 17024/09, 2.12.2009.

Atzinumus sniedza arī Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs²⁷, 29. panta datu aizsardzības darba grupa²⁸ un Pamattiesību aģentūra²⁹.

Atbilžu kopsavilkums

Savā rezolūcijā Eiropas Parlaments galvenokārt kritizēja to, ka nav pietiekami pierādīta nepieciešamība pēc ierosinātajām darbībām. Parlaments apšaubīja, vai priekšlikums atbilst standartiem, kas nepieciešami, lai pamatotu iejaukšanos tiesībās uz datu aizsardzību. Rezolūcijā Parlaments pauda bažas, ka nav novērtēta priekšlikuma pievienotā vērtība saistībā ar citām robežu iniciatīvām. Attiecībā uz datu aizsardzību Parlaments aicināja skaidri noteikt mērķa ierobežojumu un uzsvēra, ka piekļuvei PDR datiem būtu jābūt vienīgi konkrētām iestādēm. Visbeidzot Parlaments pauda bažas, ka ar ierosināto PDR datu automatiskās vērtēšanas metodi, izmantojot uz faktiem balstītus, iepriekš noteiktus vērtēšanas kritērijus, dati tika izmantoti ļoti plaši, un uzsvēra, ka šādas vērtēšanas rezultātā nekādā gadījumā nedrīkstētu notikt "profilēšana", pamatojoties uz sensitīviem datiem.

29. panta Datu aizsardzības darba grupa uzskatīja, ka priekšlikums ir nesamērīgs un ka tas var pārkāpt tiesības uz datu aizsardzību. Tā apšaubīja datu aizsardzības režīmu, jo Pamatlēmums 2008/977/TI neattiecas uz valstu iekšējo datu apstrādi. Tā uzskatīja, ka nav pietiekami pierādīta šāda priekšlikuma nepieciešamība, ka datu glabāšanas termiņš (13 gadi) ir nesamērīgs un ka datu nosūtīšanai būtu jāizmanto vienīgi *push* metode.

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs apšaubīja, vai ir pierādīta priekšlikuma nepieciešamība un samērīgums, jo priekšlikums attiecas uz nevainīgu personu datu vākšanu. Viņš kritizēja priekšlikumu, uzskatot, ka tas veicina uzraudzītas sabiedrības veidošanos, kā arī apšaubīja datu aizsardzības režīmu, jo uz datu iekšējo apstrādi Pamatlēmums 2008/977/TI neattiecas. Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs konkrēti ierosināja labāk definēt iestādes, kam būtu piekļuve PDR datiem, un nosacījumus datu nosūtīšanai trešām valstīm.

Arī Pamattiesību aģentūra uzskatīja, ka nav pierādīta priekšlikuma nepieciešamība un samērīgums, un uzskatīja, ka priekšlikumā būtu jābūt vairāk garantijām, lai nepieļautu profilēšanu, balstoties uz sensitīviem datiem.

Atzinumus par priekšlikumu sniedza arī dažas aviosabiedrību asociācijas, proti, Starptautiskā gaisa transporta asociācija (*IATA*) un Eiropas aviokompāniju asociācija (*AEA*). Tās galvenokārt kritizēja priekšlikuma decentralizēto struktūru un uzsvēra, ka datu centralizēta vākšana būtu pārvaldītājiem finansiāli izdevīgāka. Tāpat tās kritizēja *push* metodes izvēli un aicināja nosūtīšanas metodes izvēli atstāt pārvaldītāju ziņā.

Apspriešanās procesam bija būtiska ietekme uz tiesību akta priekšlikumu. Kaut arī vairākas ieinteresētās puses nebija pārliecinātas par PDR datu izmantošanas nepieciešamību, tās visas piekrita, ka tiesību akta izstrāde ES līmenī ir vēlamāka nekā atšķirīgu valstu PDR sistēmu izstrāde. Turklāt apspriešanās rezultātā datu izmantošanas mērķis tika attiecināts vienīgi uz cīņu pret teroristu nodarījumiem un smagiem noziegumiem, bet priekšlikuma darbības joma tika attiecināta vienīgi uz gaisa transportu. Tika izvēlēts spēcīgs datu aizsardzības režīms,

²⁷ OV C 110, 1.5.2008.

²⁸ Kopīgais atzinums par priekšlikumu Padomes Pamatlēmumam par pasažieru datu reģistra (PDR) izmantošanu tiesībaizsardzības mērķiem, ko Komisija iesniedza 2007. gada 6. novembrī (WP 145, 5.12.2007.), http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2007/wp145_en.pdf.

²⁹ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA_opinion_PNR_en.pdf.

paredzot konkrētu datu glabāšanas termiņu un aizliegumu izmantot sensitīvus datus, piemēram, datus, kas atklāj personas rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko vai filozofisko pārliecību, politiskos uzskatus, dalību arodbiedrībās, veselību vai seksuālo dzīvi. Priekšroka tika dota *push* metodei, kā arī stingriem ierobežojumiem attiecībā uz datu tālāku nosūtīšanu trešām valstīm.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Komisija ir veikusi darba programmā minēto ietekmes novērtējumu³⁰.

Ietekmes novērtējumā tika izskatīti četri galvenie risinājumi, kuros katrā ir divi varianti.

Politikas risinājums A, ar kuru atturas pievērsties jautājumam ES līmenī un saglabā *status quo*.

Politikas risinājums B, ar kuru pievēršas PDR datu vākšanas un apstrādes sistēmas struktūrai, kam ir variants B.1: datu decentralizēta vākšana, ko veic dalībvalstīs, un variants B.2: datu centralizēta vākšana un apstrāde ES līmenī.

Politikas risinājums C, ar kuru pievēršas ierosināto pasākumu mērķa ierobežošanai un kam ir variants C.1: piekļuve vienīgi, lai novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un sauktu pie atbildības par tiem, un variants C.2: piekļuve, lai novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un sauktu pie atbildības par tiem, kā arī citiem politikas mērķiem.

Politikas risinājums D, ar kuru pievēršas transporta veidiem, kādus paredzēts aptvert ar ierosinātajiem pasākumiem un kam ir variants D.1: vienīgi gaisa pārvadātāji, un variants D.2: gaisa, juras un dzelzceļa pārvadātāji.

Politikas risinājumus vērtēja, ņemot vērā šādus kritērijus: drošība ES, personas datu aizsardzība, izmaksas publiskām iestādēm, izmaksas pārvadātājiem/konkurence iekšējā tirgū un globālas pieejas veicināšana.

Ietekmes novērtējumā tika secinātas, ka labākais politikas risinājums ir tiesību akta priekšlikums, ko piemēro ceļošanai ar gaisa transportu, datus vācot decentralizēti nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un citus smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem (B1, C1 un D1 apvienojums). Tas veicinātu drošību ES, vienlaikus līdz minimumam ierobežojot ietekmi uz personas datu aizsardzību un saglabājot izmaksas pieņemamā līmenī.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

- **Ierosināto pasākumu kopsavilkums**

³⁰ SEC (2011) 132.

Šī priekšlikuma mērķis ir saskaņot dalībvalstu noteikumus attiecībā uz gaisa pārvadātāju, kas veic lidojumus starp trešo valsti un vismaz vienas dalībvalsts teritoriju, pienākumiem nosūtīt PDR datus kompetentajām iestādēm nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem. Visa PDR datu apstrāde, kas tiks veikta, pamatojoties uz šo priekšlikumu, notiks saskaņā ar datu aizsardzības noteikumiem, kas izklāstīti Pamatlēmumā 2008/977/TI.

- **Juridiskais pamats**

LESD un jo īpaši 82. panta 1. punkta d) apakšpunkts un 87. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

- **Subsidiaritātes princips**

Tiesībaizsardzības iestādēm jāsniedz efektīvs līdzeklis, ar kuru cīnīties pret terorismu un smagiem noziegumiem. Tā kā smagi noziegumi un teroristu akti zināmā mērā ietver starptautisku ceļošanu, iestādēm nepieciešams izmantot PDR datus, lai aizsargātu ES iekšējo drošību. Turklāt dalībvalstu kompetento iestāžu veiktā izmeklēšana nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem ir lielā mērā atkarīga no starptautiskās un pārrobežu sadarbības.

Personu brīvas pārvietošanās Šengenas zonā dēļ nepieciešams, lai visas dalībvalstis vāktu un apstrādātu PDR datus un veiktu to apmaiņu, lai novērstu trūkumus drošībā. Rīkojoties kolektīvi un saskaņoti, šis pasākums veicinās lielāku drošību ES.

Rīcība ES līmenī palīdzēs nodrošināt saskaņotus noteikumus par datu aizsardzības garantijām dalībvalstīs. Dažādašajām sistēmām dalībvalstīs, kuras jau ir izveidojušas līdzīgus mehānismus vai arī tos izveidos turpmāk, var būt negatīva ietekme uz gaisa pārvadātājiem, jo tiem var būt jāpilda vairākas, iespējams atšķirīgas valstu prasības, piemēram, attiecībā uz nosūtāmās informācijas veidiem un apstākļiem, kādos šādu informāciju nepieciešams sniegt dalībvalstīm. Šādas atšķirības var arī traucēt efektīvi īstenot sadarbību starp dalībvalstīm nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem.

Tā kā šā priekšlikuma mērķus dalībvalstis nevar sasniegt pietiekami labi un tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, var secināt, ka ES ir gan tiesīga, gan ir piemērotākā situācijā, lai tos sasniegtu nekā dalībvalstis, rīkojoties neatkarīgi. Tādēļ priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam, kas izklāstīts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā.

- **Proporcionalitātes princips**

Ierosinātā sistemātiskā PDR datu vākšana, analīze un glabāšana par lidojumiem no trešām valstīm uz ES, uz kuru attiecas stingras datu aizsardzības garantijas, stiprinātu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanu, atklāšanu, izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības par tiem un ir nepieciešama, lai stātos pretī šiem draudiem drošībai.

Priekšlikums attiecas tikai uz tiem elementiem, kuriem ir nepieciešama saskaņota ES pieeja, tostarp veidu noteikšanu, kādos dalībvalstis var izmantot PDR datus, datu elementiem, kurus nepieciešams vākt, mērķiem, kādos informāciju drīkst izmantot, datu nosūtīšanu starp dalībvalstu PDR nodaļām un šādas nosūtīšanas tehniskiem nosacījumiem.

Ierosinātā darbība ir direktīva. Izvēle par labu decentralizētai sistēmai nozīmē, ka dalībvalstis var pašas izvēlēties, kādā veidā tās izveido savas PDR sistēmas, kā arī var pašas lemt par sistēmas tehniskajiem aspektiem.

Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kas izklāstīts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā, šis priekšlikums nepārsniedz pasākumus, kas ir vajadzīgi un samērīgi minēto mērķu sasniegšanai.

- **Juridisko instrumentu izvēle**

Ierosinātais tiesību akts: direktīva.

Citi instrumenti nebūtu piemēroti šādu iemeslu dēļ.

Pasākuma mērķis ir dalībvalstu tiesību aktu tuvināšana, tāpēc jebkurš cits instruments, atskaitot direktīvu, nebūtu piemērots.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē ES budžetu.

5. PAPILDU INFORMĀCIJA

- **Simulācija, izmēģinājuma posms un pārejas periods**

Priekšlikumam būs pārejas periods, kas izpaudīsies kā divus gadus ilgs īstenošanas periods. Būs arī PDR datu pārejas posma vākšana, kuras mērķis būs panākt, ka sešu gadu laikā kopš direktīvas stāšanās spēkā tiks vākti dati par visiem lidojumiem.

- **Teritoriālā piemērošana**

Ierosinātā direktīva būs adresēta dalībvalstīm. Par attiecīgās direktīvas piemērošanu Apvienotajai Karalistei, Īrijai un Dānijai lems saskaņā ar Līgumam par Eiropas Savienības darbību pievienotā 21. un 22. protokola noteikumiem.

- **Pārbaude, pārskatīšana un turpināmība**

Priekšlikumā ir ietverts noteikums, kas paredz pārskatīt direktīvas darbību četrus gadus pēc direktīvas transponēšanas datuma, kā arī veikt īpašu pārskatīšanu attiecībā uz iespējamu direktīvas darbības jomas paplašināšanu, lai aptvertu ES iekšējo lidojumu pasažieru PDR datus.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par Pasažieru datu reģistra datu izmantošanu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 82. panta 1. punkta d) apakšpunktu un 87. panta 2. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu³¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu³²,

apspriedusies ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Komisija 2007. gada 6. novembrī pieņēma priekšlikumu Padomes Pamatlēmumam par pasažieru datu reģistra (PDR) izmantošanu tiesībaizsardzības mērķiem³³. Taču pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gada 1. decembrī Komisijas priekšlikums, kuru līdz minētajam datumam Padome nebija pieņēmusi, kļuva novecojis.
- (2) "Stokholmas programmā – atvērta un droša Eiropa pilsoņu un viņu aizsardzības labā"³⁴ Komisija tiek aicināta iesniegt priekšlikumu par PDR datu izmantošanu, lai novērstu, konstatētu, izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un veiktu kriminālvajāšanu par tiem.
- (3) Komisija savā 2010. gada 21. septembra Paziņojumā par vispārējo pieeju pasažieru datu reģistra (PDR) datu nosūtīšanai trešām valstīm³⁵ izklāstīja dažus Savienības politikas pamatelementus šajā jomā.

³¹ OV C [...], [...], [...], lpp.

³² OV C [...], [...], [...], lpp.

³³ COM (2007) 654.

³⁴ Padomes dokuments 17024/09, 2.12.2009.

³⁵ COM (2010) 492.

- (4) Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/82/EK par gaisa pārvadātāju pienākumu darīt zināmus datus par pasažieriem³⁶ regulē to, kā gaisa pārvadātāji nosūta kompetentajām valstu iestādēm iepriekšēju informāciju par pasažieriem nolūkā uzlabot robežkontroli un apkarot nelikumīgu imigrāciju.
- (5) PDR dati ir vajadzīgi, lai efektīvi novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un sauktu pie atbildības par tiem, tādējādi stiprinot iekšējo drošību.
- (6) PDR dati var palīdzēt tiesībsardzības iestādēm novērst, atklāt, izmeklēt smagus noziegumus, tostarp terorisma aktus, un saukt pie atbildības par tiem, salīdzinot minētos datus ar dažādām datubāzēm attiecībā uz personām vai meklētajiem objektiem, lai veidotu pierādījumus un attiecīgā gadījumā atrastu noziedznieku līdzinātājus un atklātu noziedznieku tīklus.
- (7) PDR dati ļauj tiesībsardzības iestādēm identificēt personas, kas iepriekš bija "nezināmas", t.i., personas, kas iepriekš netika turētas aizdomās par saistību ar smagiem noziegumiem un terorismu, bet par kurām datu analīze vedina domāt, ka tās var būt iesaistītas šādos noziegumos un kuras tādēļ būtu tālāk jāpārbauda kompetentajām iestādēm. Izmantojot PDR datus, tiesībsardzības iestādes var pievērsties smagiem noziegumiem un terorismam no citādas perspektīvas nekā apstrādājot personas datu citas kategorijas. Tomēr, lai nodrošinātu, ka nevainīgu un aizdomās neturētu personu datu apstrāde arī turpmāk būtu cik iespējams ierobežota, priekšlikuma darbības jomas aspekti attiecībā uz vērtēšanas kritēriju izveidi un piemērošanu būtu vēl vairāk jāierobežo, tos attiecinot uz smagiem noziegumiem, kam turklāt ir starptautisks raksturs, t.i., kas ir tieši saistīti ar ceļošanu un līdz ar to ar apstrādājamo datu veidu.
- (8) Personas datu apstrādei jābūt samērīgai ar konkrēto mērķi drošības jomā, kādu paredzēts panākt ar šo direktīvu.
- (9) PDR datu izmantošanai kopā ar Iepriekšējas pasažieru informācijas datiem dažos gadījumos ir pievienotā vērtība, jo tā palīdz dalībvalstīm pārbaudīt indivīda identitāti un tādējādi stiprina to tiesībsardzības nozīmīgumu.
- (10) Tādēļ, lai novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un sauktu pie atbildības par tiem, īpaši svarīgi ir, lai visas dalībvalstis ieviestu noteikumus, kas paredz pienākumus gaisa pārvadātājiem, kuri veic starptautiskus lidojumus uz Eiropas Savienības dalībvalstu teritoriju vai no tās.
- (11) Gaisa pārvadātāji jau paši savos komerciālos nolūkos vāc un apstrādā savu pasažieru PDR datus. Ar šo direktīvu nedrīkstētu uzlikt gaisa pārvadātājiem jebkādu pienākumu vākt vai glabāt kādus papildus datus par pasažieriem, vai jebkādu pienākumu pasažieriem sniegt kādus datus papildus tiem, kas jau tiek sniegti gaisa pārvadātājiem.
- (12) Teroristu nodarījumu definīcija būtu jāpārņem no Padomes Pamatlēmuma 2002/475/TI par terorisma apkarošanu³⁷ 1. līdz 4. panta. Smagu noziegumu definīcija

³⁶ OV L 261, 6.8.2004., 24. lpp.

³⁷ OV L 164, 22.6.2002., 3. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Padomes 2008. gada 28. novembra Pamatlēmumu 2008/919/TI (OV L 330, 9.12.2008., 21. lpp.).

būtu jāpārņem no 2. panta Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmumā 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm³⁸. Tomēr dalībvalstis drīkst izslēgt tos mazāk smagus nodarījumus, attiecībā uz kuriem, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts krimināltiesību sistēmu, PDR datu apstrāde saskaņā ar šo direktīvu, neatbilstu samērīguma principam. Smagu starptautisku noziegumu definīcija būtu jāpārņem no Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI 2. panta un ANO Konvencijas par starptautisko organizēto noziedzību.

- (13) PDR dati būtu jānosūta uz vienu norīkotu nodaļu (Pasažieru informācijas nodaļu) attiecīgajā dalībvalstī, lai gaisa pārvadātājiem nodrošinātu skaidrību un samazinātu izmaksas.
- (14) Būtu jā sastāda prasīto PDR datu, kas jāiegūst Pasažieru informācijas nodaļai, visu sarakstu saturs nolūkā atspoguļot publisko iestāžu leģitīmās prasības, lai novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un sauktu pie atbildības par tiem, tādējādi uzlabojot iekšējo drošību Savienībā, kā arī aizsargājot pilsoņu pamattiesības, jo īpaši tiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību. Šādos sarakstos nedrīkstētu iekļaut nekādus personas datus, kas atklāj attiecīgā indivīda rasi vai etnisko izcelsmi, politiskos uzskatus, reliģisko vai filozofisko pārliecību, dalību arodbiedrībās, kā arī datus, kas attiecināmi uz indivīdu veselību vai seksuālo dzīvi. PDR datus būtu jāiekļauj sīkāka informācija par pasažieru veikto rezervēšanu un ceļojuma maršrutu, kas ļauj kompetentajām iestādēm identificēt aviopasažierus, kas rada draudus iekšējai drošībai.
- (15) Pašlaik ir iespējamas divas datu pārraides metodes: *pull* metode, saskaņā ar kuru kompetentās iestādes dalībvalstī, kas pieprasa datus, var iekļūt gaisa pārvadātāja rezervēšanas sistēmā („piekļuve”) un iegūt (*pull*) nepieciešamo datu kopiju, un *push* metode, saskaņā ar kuru gaisa pārvadātāji nosūta (*push*) nepieciešamos PDR datus iestādēm, kas tos pieprasa, tādējādi ļaujot gaisa pārvadātājiem saglabāt kontroli pār to, kādi dati tiek sniegti. Uzskata, ka *push* metode nodrošina augstāku datu aizsardzības līmeni un tai būtu jābūt obligātai visiem gaisa pārvadātājiem.
- (16) Komisija atbalsta Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) pamatnostādnes par PDR. Tāpēc šīs pamatnostādnes būtu jāņem vērā, pieņemot saderīgus datu formātus PDR datu nosūtīšanai, ko veic gaisa pārvadātāji uz dalībvalstīm. Tas pamato to, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. ... [.....] paredzēto konsultatīvo procedūru būtu jāpieņem šādi saderīgi datu formāti, kā arī attiecīgi protokoli, ko piemēro datu nosūtīšanai no gaisa pārvadātājiem.
- (17) Dalībvalstīm būtu jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai gaisa pārvadātāji varētu izpildīt savus pienākumus, kurus paredz šī direktīva. Dalībvalstīm būtu jāparedz preventīvi, efektīvi un samērīgi sodi, tostarp naudas sodi, tiem gaisa pārvadātājiem, kas nepilda savus pienākumus attiecībā uz PDR datu nosūtīšanu. Atkārtotu nopietnu pārkāpumu gadījumā, kas var ietekmēt šīs direktīvas pamatmērķus, šajos sodos izņēmuma gadījumos var ietvert tādus pasākumus kā transporta līdzekļa kustības aizliegums, transporta līdzekļa aizturēšana un konfiskācija vai darbības atļaujas pagaidu apturēšana vai atsaukšana.

³⁸

OV L 190, 18.7.2002., 1. lpp.

- (18) Katrai dalībvalstij būtu jābūt atbildīgai par iespējamo draudu izvērtēšanu saistībā ar teroristu nodarījumiem un smagiem noziegumiem.
- (19) Pilnībā ņemot vērā tiesības uz personas datu aizsardzību un tiesības uz nediskriminēšanu, nekādu lēmumu, kam ir personai nelabvēlīgas tiesiskas sekas vai kas to nopietni ietekmē, nedrīkstētu pieņemt, vienīgi pamatojoties uz PDR datu automatisku apstrādi. Turklāt šādu lēmumu nedrīkstētu pieņemt, balstoties uz personas rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko un filozofisko pārliecību, politiskiem uzskatiem, dalību arodbiedrībās, veselību vai seksuālo dzīvi.
- (20) Dalībvalstīm būtu jādalās ar citām dalībvalstīm tajos PDR datos, kurus tās saņem, ja šāda nosūtīšana ir nepieciešama, lai novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus vai smagus noziegumus vai sauktu pie atbildības par tiem. Šīs direktīvas noteikumi nedrīkstētu skart citus Savienības tiesību aktus par informācijas apmaiņu starp policijas un tiesu iestādēm, tostarp Padomes 2009. gada 6. aprīļa Lēmumu 2009/371/TI, ar ko izveido Eiropas Policijas biroju (Eiropolu)³⁹ un Padomes 2006. gada 18. septembra [decembra] Pamatlēmumu 2006/960/TI par Eiropas Savienības dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu informācijas un izlūkdatu apmaiņas vienkāršošanu⁴⁰. Šādu PDR datu apmaiņu starp tiesībaizsardzības un tiesu iestādēm būtu jāregulē ar noteikumiem par policijas un tiesu iestāžu sadarbību.
- (21) Terminam, kādā jāglabā PDR dati, būtu jābūt samērīgam ar mērķiem novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem. Datu un to izmantošanas rakstura dēļ ir nepieciešams PDR datus glabāt pietiekami ilgi, lai varētu veikt analīzi un datus izmantot izmeklēšanā. Lai izvairītos no nesamērīgas izmantošanas, nepieciešams, lai pēc sākotnējā termiņa dati tiktu anonimizēti un būtu pieejami tikai saskaņā ar ļoti stingriem un ierobežotiem nosacījumiem.
- (22) Ja kompetentai iestādei ir nosūtīti PDR dati un tos izmanto saistībā ar konkrētu izmeklēšanu vai saukšanu pie atbildības, to, kā kompetentā iestāde glabā šādus datus, būtu jāregulē ar dalībvalsts tiesību aktiem neatkarīgi no glabāšanas termiņiem, kas noteikti šajā direktīvā.
- (23) Uz Pasažieru informācijas nodaļas un kompetento iestāžu veikto PDR datu apstrādi uz vietas katrā dalībvalstī būtu jāattiecinā personas datu aizsardzības standarts, kāds noteikts attiecīgās valsts tiesību aktos un kurš ir saskaņā ar 2008. gada 27. novembra Pamatlēmumu 2008/977/TI par tādu personas datu aizsardzību, ko apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās⁴¹ (Pamatlēmums 2008/977/TI).
- (24) Ņemot vērā tiesības uz personas datu aizsardzību, datu subjektu tiesībām uz viņu PDR datu apstrādi, piemēram, tiesībām uz piekļuvi, tiesības uz labošanu, dzēšanu un bloķēšanu, kā arī tiesībām uz kompensāciju un tiesību aizsardzību tiesā, būtu jāsaskan ar Pamatlēmumu 2008/977/TI.

³⁹ OV L 121, 15.5.2009., 37. lpp.

⁴⁰ OV L 386, 29.12.2006., 89. lpp.

⁴¹ OV L 350, 30.12.2008., 60. lpp.

- (25) Ņemot vērā pasažieru tiesības būt informētiem par viņu personas datu apstrādi, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiem tiek sniegta precīza informācija par PDR datu vākšanu un to nosūtīšanu Pasažieru informācijas nodaļai.
- (26) PDR datu nosūtīšana, ko dalībvalstis veic uz trešām valstīm, būtu jāatļauj vienīgi katrā gadījumā atsevišķi un saskaņā ar Pamatlēmumu 2008/977/TI. Lai nodrošinātu personas datu aizsardzību, uz šādām nosūtīšanām būtu jāattiecinā papildu prasības attiecībā uz nosūtīšanas mērķi, saņemošās iestādes kvalitāti un garantijām, kādas piemēro personas datiem, kuri tiek nosūtīti trešai valstij.
- (27) Valsts uzraudzības iestādei, kas ir izveidota, īstenojot Pamatlēmumu 2008/977/TI, būtu jābūt atbildīgai arī par konsultēšanu attiecībā uz šīs direktīvas noteikumiem un to uzraudzību.
- (28) Šī direktīva neietekmē dalībvalstu iespējas saskaņā ar savas valsts tiesībām paredzēt sistēmu PDR datu vākšanai un rīcībai ar tiem nolūkos, kas nav šajā direktīvā noteikti, vai no pārvadāšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas nav šajā direktīvā noteikti, attiecībā uz iekšējiem lidojumiem, ja tiek ievēroti attiecīgie datu aizsardzības noteikumi, ar nosacījumu, ka šādi valsts tiesību akti ievēro Savienības *acquis*. PDR datu par iekšējiem lidojumiem vākšanas jautājums būtu jāapsver atsevišķi turpmāk.
- (29) Juridisko un tehnisko atšķirību dēļ valstu noteikumus par personas datu, tostarp PDR, apstrādi, gaisa pārvadātājiem ir un būs jāsaskaras ar dažādām prasībām attiecībā uz nosūtāmās informācijas veidiem, kā arī nosacījumiem par minētās informācijas sniegšanu kompetentajām valsts iestādēm. Šādas atšķirības var traucēt efektīvi īstenot sadarbību starp kompetentām valstu iestādēm nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem.
- (30) Tā kā šīs direktīvas mērķus pietiekamā mērā nevar sasniegt dalībvalstu līmenī, bet tos labāk var sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt attiecīgus pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā izklāstīto proporcionalitātes principu šī direktīva nepārsniedz to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai.
- (31) Šajā direktīvā ir ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā noteiktās pamattiesības un principi, jo īpaši tiesības uz personas datu aizsardzību, tiesības uz privātumu un diskriminācijas aizliegumu, ko aizsargā Hartas 8., 7. un 21. pants un kas ir attiecīgi jāīsteno. Direktīva ir saderīga ar datu aizsardzības principiem, un tās noteikumi ir saskaņā ar Pamatlēmumu 2008/977/TI. Turklāt un lai panāktu atbilstību proporcionalitātes principam, direktīvā attiecībā uz konkrētiem jautājumiem būs ietverti stingrāki noteikumi par datu aizsardzību nekā Pamatlēmumā 2008/977/TI.
- (32) Jo īpaši šīs direktīvas darbības joma ir cik iespējams ierobežota, tā atļauj PDR datus glabāt ne ilgāk kā piecus gadus, pēc tam dati ir jādzēš, dati ir jāanonimizē pēc ļoti īsa termiņa, ir aizliegts vākt un izmantot sensitīvus datus. Lai nodrošinātu efektivitāti un augstu datu aizsardzības līmeni, dalībvalstīm tiek prasīts nodrošināt, ka neatkarīga valsts uzraudzības iestāde ir atbildīga par konsultēšanu un uzraudzību pār to, kā tiek apstrādāti PDR dati. Visa PDR datu apstrāde ir jāuzskaita vai jādokumentē, lai pārbaudītu datu apstrādes likumību, veiktu pašuzraudzību un nodrošinātu pienācīgu datu integritāti un datu apstrādes drošību. Dalībvalstīm arī jānodrošina, ka pasažieriem tiek sniegta skaidra un precīza informācija par PDR datu vākšanu un viņu tiesībām.

- (33) [Saskaņā ar 3. pantu 21. protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, minētās dalībvalstis ir paziņojušas, ka tās vēlas piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un īstenošanā] VAI [Neskarot 4. pantu 21. protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, minētās dalībvalstis nepiedalīsies šīs direktīvas pieņemšanā, un šī direktīva nebūs tām saistoša un nebūs jāpiemēro].
- (34) Saskaņā ar 1. un 2. pantu 22. protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā un šī direktīva tai nav saistoša un nav jāpiemēro,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī direktīva paredz, ka gaisa pārvadātāji nosūta Pasažieru datu reģistra datus par starptautisko lidojumu pasažieriem, kas lido uz dalībvalstīm un no tām, kā arī dalībvalstis veic šo datu apstrādi, ietverot minēto datu vākšanu, izmantošanu un glabāšanu un datu apmaiņu starp dalībvalstīm.
2. PDR datus, kas ir savākti saskaņā ar šo direktīvu, var apstrādāt vienīgi šādos nolūkos:
 - (a) teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršana, atklāšana, izmeklēšana un saukšana pie atbildības par tiem saskaņā ar 4. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu, un
 - (b) teroristu nodarījumu un smagu starptautisku noziegumu novēršana, atklāšana, izmeklēšana un saukšana pie atbildības par tiem saskaņā ar 4. panta 2. punkta a) un d) apakšpunktu.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- a) "gaisa pārvadātājs" ir gaisa transporta uzņēmums, kuram ir derīga darbības licence vai līdzvērtīgs dokuments, kas tam ļauj pa gaisu pārvadāt pasažierus;

- b) "starptautisks lidojums" ir ikviens grafikā paredzēts vai neparedzēts gaisa pārvadātāja veikts lidojums, ar ko plānots nolaisties kādas dalībvalsts teritorijā, ja tas sācies trešā valstī, vai ar ko paredzēts izlidot no kādas dalībvalsts teritorijas ar galamērķi trešā valstī, abos gadījumos ietverot arī visas pārsēšanās vai tranzīta lidojumus;
- c) „Pasažieru datu reģistrs” jeb "PDR dati" ir ikviena pasažiera ceļošanas datu reģistrs, kurā ir iekļauta rezervācijas sistēmās, izlidošanas kontroles sistēmās vai līdzvērtīgās sistēmās, kas nodrošina tādas pašas funkcijas, iekļautā informācija, kas vajadzīga, lai rezervējošie un iesaistītie gaisa pārvadātāji varētu veikt ikviena katras personas personīgi vai tās vārdā pieteiktā ceļojuma rezervācijas apstrādi un kontroli;
- d) „pasažieris” ir ikviena persona, kas nav gaisa kuģa apkalpes loceklis, bet kas ar gaisa pārvadātāja piekrišanu tiek pārvadāts vai kuru paredzēts pārvadāt gaisa kuģī;
- e) "rezervācijas sistēmas" ir gaisa pārvadātāju iekšējās uzskaites sistēmas, kurās darbībām ar rezervāciju tiek vākti PDR dati;
- f) „push metode” ir metode, saskaņā ar kuru gaisa pārvadātāji nosūta nepieciešamos PDR datus uz tās iestādes datubāzi, kas tos pieprasa;
- g) "teroristu nodarījumi" ir valsts tiesību aktos noteiktie nodarījumi, kas minēti 1. līdz 4. pantā Padomes Pamatlēmumā 2002/475/TI;
- h) "smagi noziegumi" ir valstu tiesību aktos noteikti nodarījumi, kas minēti Pamatlēmuma 2002/584/TI 2. panta 2. punktā, ja par tiem saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem var piemērot brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, tomēr dalībvalstis var izslēgt tādus mazāk smagus nodarījumus, attiecībā uz kuriem, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts krimināltiesību sistēmu, PDR datu apstrāde saskaņā ar šo direktīvu neatbilstu samērīguma principam;
- i) “smagi starptautiski noziegumi” ir valstu tiesību aktos noteikti nodarījumi, kas minēti Pamatlēmuma 2002/584/TI 2. panta 2. punktā, ja par tiem saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem var piemērot brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, un ja
 - i) tie ir pastrādāti vairāk nekā vienā valstī,
 - ii) tie ir pastrādāti vienā valstī, bet to sagatavošanas, plānošanas, vadības vai kontroles būtiska daļa notiek citā valstī,
 - iii) tie ir pastrādāti vienā valstī, bet tajos ir iesaistīts organizēts noziedzīgs grupējums, kas veic noziedzīgas darbības vairāk nekā vienā valstī, vai
 - iv) tie ir pastrādāti vienā valstī, bet tiem ir būtiskas sekas citā valstī.

II NODAĻA

DALĪBVALSTU PIENĀKUMI

3. pants

Pasažieru informācijas nodaļa

1. Katra dalībvalsts izveido vai norīko iestādi, kas ir kompetenta novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus vai smagus noziegumus vai saukt pie atbildības par tiem, vai šādas iestādes filiāli, lai tā darbotos kā tās "Pasažieru informācijas nodaļa", kas ir atbildīga par PDR datu vākšanu no gaisa pārvadātājiem, minēto datu glabāšanu, to analizēšanu un analīzes rezultātu nosūtīšanu 5. pantā minētajām kompetentajām iestādēm. Par tās darbiniekiem var norīkot kompetentu publisko iestāžu darbiniekus.
2. Divas vai vairāk dalībvalstis par savu Pasažieru informācijas nodaļu var izveidot vai norīkot vienu un to pašu iestādi. Šādu Pasažieru informācijas nodaļu izveido vienā no iesaistītajām dalībvalstīm, un to uzskata par valsts Pasažieru informācijas nodaļu attiecībā uz visām šādām iesaistītajām dalībvalstīm. Iesaistītās dalībvalstis vienojas par sīki izstrādātiem Pasažieru informācijas nodaļas darbības noteikumiem un ievēro prasības, kas noteiktas šajā direktīvā.
3. Katra dalībvalsts par to paziņo Komisijai viena mēneša laikā kopš Pasažieru informācijas nodaļas izveides un var jebkurā laikā atjaunināt šo paziņojumu. Komisija šo informāciju, tostarp visus atjauninājumus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

PDR datu apstrāde

1. Saskaņā ar 6. pantu gaisa pārvadātāju nosūtītos PDR datus attiecībā uz starptautiskiem lidojumiem, kas ielido katras dalībvalsts teritorijā vai izlido no tās, vāc attiecīgās dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļa. Ja gaisa pārvadātāju nosūtītie PDR dati ietver datus, kas nav uzskaitīti pielikumā, Pasažieru informācijas nodaļas šādus datus dzēš tūlīt pēc saņemšanas.
2. Pasažieru informācijas nodaļa apstrādā PDR datus tikai šādiem mērķiem:
 - (a) veikt pasažieru novērtējumu pirms viņu paredzētās ielidošanas dalībvalstī vai izlidošanas no tās, lai identificētu ikvienu personu, kas var būt iesaistīta teroristu nodarījumā vai smagā starptautiskā noziegumā un kuru 5. pantā minētajai kompetentajai iestādei nepieciešams pārbaudīt sīkāk. Veicot šādu novērtējumu, Pasažieru informācijas nodaļa var apstrādāt PDR datus saskaņā ar iepriekš noteiktiem kritērijiem. Dalībvalstis nodrošina, ka ikvienu pozitīvo atbildsmi, kas iegūta šādas automatiskas apstrādes rezultātā, individuāli izskata neautomatiskā veidā, lai pārbaudītu, vai 5. pantā minētajai kompetentajai iestādei nepieciešams rīkoties;
 - (b) veikt pasažieru novērtējumu pirms viņu paredzētās ielidošanas dalībvalstī vai izlidošanas no tās, lai identificētu ikvienu personu, kas var būt iesaistīta teroristu nodarījumā vai smagā noziegumā un kuru 5. pantā minētajai kompetentajai iestādei nepieciešams pārbaudīt sīkāk. Veicot šādu novērtējumu, Pasažieru informācijas nodaļa var salīdzināt PDR datus ar attiecīgām

datubāzēm, tostarp starptautiskām vai valstu datubāzēm vai Savienības datubāzu valstu spoguļattēliem, ja tādi, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem, ir izveidoti par personām vai objektiem, kas tiek meklēti vai par kuriem ir ziņojums saskaņā ar Savienības, starptautiskiem vai valsts noteikumiem, ko piemēro šādām datnēm. Dalībvalstis nodrošina, ka ikvienu pozitīvo atbildi, kas iegūta šādas automatiskas apstrādes rezultātā, individuāli izskata neautomātiskā veidā, lai pārbaudītu, vai 5. pantā minētajai kompetentajai iestādei nepieciešams rīkoties;

- (c) katrā gadījumā atsevišķi reaģēt uz pienācīgi pamatotu kompetentās iestādes pieprasījumu sniegt PDR datus un konkrētos gadījumos apstrādāt PDR datus nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus vai smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem un iesniegt kompetentajai iestādei šādas apstrādes rezultātus; un
 - (d) analizēt PDR datus nolūkā atjaunināt vai izveidot jaunus vērtēšanas kritērijus, lai identificētu ikvienu personu, kas var būt iesaistīta teroristu nodarījumā vai smagā starptautiskā noziegumā, saskaņā ar a) apakšpunktā noteikto.
3. Šā panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto pasažieru novērtējumu pirms to paredzētās ielidošanas dalībvalstī vai izlidošanas no tās veic nediskriminējošā veidā, pamatojoties uz vērtēšanas kritērijiem, kurus noteikusi tās Pasažieru informācijas nodaļa. Dalībvalstis nodrošina, ka Pasažieru informācijas nodaļas sadarbībā ar 5. pantā minētajām kompetentajām iestādēm nosaka vērtēšanas kritērijus. Vērtēšanas kritēriji nekādos apstākļos nav balstīti uz personas rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko un filozofisko pārliecību, politiskiem uzskatiem, dalību arodbiedrībās, veselību vai seksuālo dzīvi.
4. Dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļa saskaņā ar 2. punkta a) un b) apakšpunktiem identificēto personu PDR datus vai minēto PDR datu apstrādes rezultātus nosūta turpmākai pārbaudei tās pašas dalībvalsts attiecīgajām kompetentajām iestādēm. Šādu nosūtīšanu apsver tikai un vienīgi katrā gadījumā atsevišķi.

5. pants

Kompetentās iestādes

1. Katra dalībvalsts pieņem to kompetento iestāžu sarakstu, kuras ir tiesīgas pieprasīt vai saņemt no Pasažieru informācijas nodaļām PDR datus vai PDR datu apstrādes rezultātus, lai pārbaudītu šo informāciju tālāk vai lai veiktu atbilstīgu darbību nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un saukt pie atbildības par tiem.
2. Kompetentās iestādes ir iestādes, kas ir kompetentas novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus vai saukt pie atbildības par tiem.
3. Katra dalībvalsts savu kompetento iestāžu sarakstu paziņo Komisijai vēlākais divpadsmit mēnešus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā, un tās var jebkurā laikā atjaunināt savu paziņojumu. Komisija šo informāciju, kā arī visus atjauninājumus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
4. Pasažieru informācijas nodaļas saņemtos pasažieru PDR datus un PDR datu apstrādes rezultātus dalībvalstu kompetentās iestādes var apstrādāt tālāk vienīgi nolūkā novērst, atklāt, izmeklēt teroristu nodarījumus un smagus noziegumus vai saukt pie atbildības par tiem.
5. Šā panta 4. punkts neskar valstu tiesībaizsardzības vai tiesu iestāžu pilnvaras gadījumos, kad šādi apstrādei sekojošās tiesībaizsardzības darbības gaitā tiek atklāti citi noziedzīgi nodarījumi vai norādes uz tiem.
6. Kompetentās iestādes lēmumu, kas personai rada nelabvēlīgas tiesiskās sekas vai būtiski ietekmē personu, nepieņem, pamatojoties vienīgi uz PDR datu automatizētu apstrādi. Šādu lēmumu nepieņem, balstoties uz personas rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko un filozofisko pārliecību, politiskiem uzskatiem, dalību arodbiedrībās, veselību vai seksuālo dzīvi.

6. pants

Gaisa pārvadātāju pienākumi

1. Dalībvalstis pieņem nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gaisa pārvadātāji nosūta (*push*) PDR datus, kas definēti 2. panta c) punktā un konkrēti noteikti pielikumā, tādā apmērā, kādā tie datus jau ir savākuši, uz tās dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļas datubāzi, kuras teritorijā starptautiskais lidojums ielidos vai no kuras teritorijas attiecīgais lidojums izlidos. Ja lidojuma kodus kopīgi lieto viens vai vairāki gaisa pārvadātāji, pienākums nosūtīt visu lidojuma pasažieru PDR datus ir tam gaisa pārvadātājam, kas veic lidojumu. Ja lidojumam ir viena vai vairākas starpnosēšanās dalībvalstu lidostās, gaisa pārvadātāji PDR datus nosūta visu attiecīgo dalībvalstu Pasažieru informācijas nodaļām.
2. Gaisa pārvadātāji PDR datus nosūta elektroniski, izmantojot kopīgus protokolus un saderīgus datu formātus, kurus paredzēts pieņemt saskaņā ar 13. un 14. pantā

noteiktajām procedūrām, vai, ja tas tehniski nav iespējams, ar jebkādiem citiem atbilstīgiem līdzekļiem, nodrošinot atbilstīgu datu drošības līmeni:

- a) 24 līdz 48 stundas pirms paredzētā izlidošanas laika
 - un
 - b) tūlīt pēc iekāpšanas slēgšanas, proti, pēc tam, kad pasažieri ir iekāpuši gaisa kuģī, kas gatavojas izlidot, un vēl citiem pasažieriem iekāpt vairs nav iespējams.
3. Dalībvalstis var atļaut gaisa pārvadātājiem ierobežot 2. punkta b) apakšpunktā minēto nosūtīšanu, to attiecinot vienīgi uz 2. punkta a) apakšpunkta minētās datu nosūtīšanas atjaunināšanu.
 4. Katrā gadījumā atsevišķi pēc Pasažieru informācijas nodaļas lūguma, kas ir saskaņā ar valsts tiesību aktiem, gaisa pārvadātāji nosūta PDR datus, ja ir nepieciešams tiem piekļūt agrāk nekā minēts 2. punkta a) apakšpunktā, lai palīdzētu reaģēt uz konkrētiem un faktiskiem draudiem, kas saistīti ar teroristu nodarījumiem vai smagiem noziegumiem.

7. pants

Informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm

1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecībā uz personām, kuras Pasažieru informācijas nodaļa ir identificējusi saskaņā ar 4. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu, minētā Pasažieru informācijas nodaļa nosūta PDR datu apstrādes rezultātu citu dalībvalstu Pasažieru informācijas nodaļām, ja pirmā minētā Pasažieru informācijas nodaļa uzskata, ka šāda nosūtīšana ir nepieciešama, lai novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus vai smagus noziegumus vai sauktu pie atbildības par tiem. Saņemošo dalībvalstu Pasažieru informācijas nodaļas šādus PDR datus vai PDR datu apstrādes rezultātu nosūta savām attiecīgajām kompetentajām iestādēm.
2. Dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļai ir tiesības vajadzības gadījumā lūgt jebkuras citas dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļai sniegt tai PDR datus, kas saskaņā ar 9. panta 1. punktu tiek glabāti pēdējās minētās Pasažieru informācijas nodaļas datubāzē, un, ja nepieciešams, arī PDR datu apstrādes rezultātu. Šādu datu pieprasījums var attiekties uz jebkuru datu elementu vai to kombināciju, kuru pieprasījuma izdarītāja Pasažieru informācijas nodaļa konkrētā gadījumā uzskata par piemērotu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai vai saukšanai pie atbildības par tiem. Pasažieru informācijas nodaļas prasītos datus sniedz, cik vien drīz tas ir praktiski iespējams, un sniedz arī PDR datu apstrādes rezultātu, ja tas jau ir sagatavots saskaņā ar 4. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu.
3. Dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļai ir tiesības vajadzības gadījumā lūgt jebkuras citas dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļai sniegt tai PDR datus, kas saskaņā ar 9. panta 2. punktu tiek glabāti pēdējās minētās Pasažieru informācijas nodaļas datubāzē, un, ja nepieciešams, arī PDR datu apstrādes rezultātu. Pasažieru informācijas nodaļa piekļuvi konkrētiem citās dalībvalstīs Pasažieru informācijas

nodaļas glabātiem PDR datiem pilnā formā un nemaskētiem var lūgt tikai izņēmuma apstākļos, reaģējot uz konkrētiem draudiem vai konkrētu izmeklēšanu vai saukšanu pie atbildības saistībā ar teroristu nodarījumiem vai smagiem noziegumiem.

4. Tikai tajos gadījumos, kad tas ir nepieciešams, lai novērstu tūlītējus un nopietnus draudus sabiedrības drošībai, dalībvalsts kompetentās iestādes drīkst tieši lūgt jebkuras citas dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļai sniegt tai PDR datus, kas tiek glabāti minētās Pasažieru informācijas nodaļas datubāzē saskaņā ar 9. panta 1. un 2. punktu. Šādi pieprasījumi attiecas uz konkrētu izmeklēšanu vai saukšanu pie atbildības par teroristu nodarījumiem vai smagiem noziegumiem, un tie ir pamatoti. Uz šādiem pieprasījumiem Pasažieru informācijas nodaļas atbild prioritārā kārtā. Visos citos gadījumos kompetentās iestādes savus pieprasījumus sūta ar savas dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļas starpniecību.
5. Izņēmuma kārtā, ja ir nepieciešams piekļūt agrīnā posmā, reaģējot uz konkrētiem un faktiskiem draudiem saistībā ar teroristu nodarījumiem vai smagiem noziegumiem, dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļai ir tiesības pieprasīt citas dalībvalsts pasažieru informācijas nodaļai sniegt tai PDR datus par lidojumiem, kas jebkurā laikā ielido pēdējās minētās dalībvalsts teritorijā vai izlido no tās.
6. Informācijas apmaiņa saskaņā ar šo pantu var notikt, izmantojot jebkuru no pastāvošajiem kanāliem starptautiskai tiesībaizsardzības sadarbībai. Pieprasījumam un informācijas apmaiņai izmanto valodu, ko piemēro izmantotajam kanālam. Sniedzot paziņojumu saskaņā ar 3. panta 3. punktu, dalībvalstis arī informē Komisiju par kontaktiem, kuriem pieprasījumus var sūtīt steidzamos gadījumos. Komisija paziņo dalībvalstīm saņemtos paziņojumus.

8. pants

Datu nosūtīšana uz trešajām valstīm

Dalībvalsts PDR datus un PDR datu apstrādes rezultātus var nosūtīt trešai valstij vienīgi katrā gadījumā atsevišķi un ja

- a) ir izpildīti Padomes Pamatlēmuma 2008/977/TI 13. pantā ietvertie nosacījumi,
- b) nosūtīšana ir nepieciešama šīs direktīvas mērķiem, kas noteikti 1. panta 2. punktā, un
- c) trešā valsts piekrīt datus nosūtīt citai trešai valstij vienīgi tad, ja tas ir nepieciešams šīs direktīvas mērķiem, kas noteikti 1. panta 2. punktā, un vienīgi tad, ja dalībvalsts to ir skaidri atļāvusi.

9. pants

Datu glabāšanas termiņš

1. Dalībvalstis nodrošina, ka PDR datus, ko Pasažieru informācijas nodaļai sniedz gaisa pārvadātāji, glabā Pasažieru informācijas nodaļas datubāzē 30 dienas pēc to

nosūtīšanas tās pirmās dalībvalsts Pasažieru informācijas nodaļai, kuras teritorijā starptautiskais lidojums ielido vai no kuras teritorijas tas izlido.

2. Beidzoties 30 dienu termiņam pēc 1. punktā minētās PDR datu nosūtīšanas Pasažieru informācijas nodaļai, datus turpmāk glabā Pasažieru informācijas nodaļā vēl piecus gadus. Šajā periodā maskē visus datu elementus, kas varētu kalpot, lai identificētu pasažierus, uz kuriem PDR dati attiecas. Šādi anonimizēti PDR dati ir pieejami tikai ierobežotam Pasažieru informācijas nodaļas darbinieku skaitam, kuri ir īpaši pilnvaroti veikt PDR datu analīzi un izstrādāt vērtēšanas kritērijus saskaņā ar 4. panta 2. punkta d) apakšpunktu. Piekļuve pilnīgiem PDR datiem ir atļauta vienīgi Pasažieru informācijas nodaļas vadītājam 4. panta 2. punkta c) apakšpunkta nolūkos un ja ir pamats uzskatīt, ka tas ir nepieciešams, lai veiktu izmeklēšanu, un reaģējot uz konkrētiem un faktiskiem draudiem vai risku vai konkrētu izmeklēšanu vai kriminālvajāšanu.

Šīs direktīvas nolūkos datu elementi, kas varētu kalpot, lai identificētu pasažieri, uz kuru PDR dati attiecas, un kas būtu jāfiltrē un jāmaskē, ir šādi:

- vārds(-i), uzvārds(-i), ieskaitot citu PDR iekļauto pasažieru vārdus, uzvārdus un PDR iekļauto kopā ceļojošo ceļotāju skaitu;
- adrese un kontaktinformācija;
- vispārējas piezīmes, kas satur jebkādu informāciju, kas varētu kalpot, lai identificētu pasažieri, uz kuru PDR dati attiecas; un
- visa savāktā Iepriekšējā pasažieru informācija.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka pēc 2. punktā noteiktā termiņa beigām PDR datus dzēš. Šis pienākums neskar gadījumus, kad konkrēti PDR dati ir nosūtīti kompetentai iestādei un tiek izmantoti saistībā ar konkrētu kriminālizmeklēšanu vai saukšanu pie atbildības, šajā gadījumā to, kā kompetentā iestāde glabā šādus datus, regulē dalībvalsts tiesību akti.

4. Šīs direktīvas 4. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētās salīdzināšanas rezultātu Pasažieru informācijas nodaļa glabā vienīgi tik ilgi, cik tas ir nepieciešams, lai informētu kompetentās iestādes par pozitīvu atbildi. Ja automātiskās salīdzināšanas rezultāts pēc tā individuālas pārbaudīšanas ar neautomātiskiem līdzekļiem ir izrādījies negatīvs, to tomēr glabā ilgākais trīs gadus, lai nepieļautu turpmākas "neapstiprinājušās" pozitīvas atbildes, ja vien tam pamatā esošie dati nav jau dzēsti saskaņā ar 3. punktu pēc piecu gadu termiņa beigšanās, šajā gadījumā ierakstu glabā tik ilgi, līdz tiek dzēsti tam pamatā esošie dati.

10. pants

Gaisa pārvadātājiem piemērojamie sodi

Dalībvalstis saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem paredz preventīvus, efektīvus un samērīgus sodus, tostarp naudas sodus, tiem gaisa pārvadātājiem, kas vispār nenosūta saskaņā ar šo direktīvu prasītos datus tādā apjomā, kādā gaisa pārvadātāji tos jau ir savākuši, vai arī to nedara prasītajā formātā, vai kā citādi pārkāpj valsts noteikumus, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu.

11. pants

Personas datu aizsardzība

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka saistībā ar personas datu jebkuru apstrādi saskaņā ar šo direktīvu ikvienam pasažierim ir tādas pašas tiesības uz piekļuvi, tiesības uz labošanu, dzēšanu un bloķēšanu, tiesības uz kompensāciju un tiesības uz tiesību aizsardzību tiesā kā tās, kas ir pieņemtas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, īstenojot Padomes Pamatlēmuma 2008/977/TI 17., 18., 19. un 20. pantu. Tādējādi ir piemērojami Padomes Pamatlēmuma 2008/977/TI 17., 18., 19. un 20. panta noteikumi.
2. Katra dalībvalsts paredz, ka noteikumus, kas tās valsts tiesību aktos pieņemti, īstenojot Padomes Pamatlēmuma 2008/977/TI 21. un 22. pantu, attiecībā uz apstrādes konfidencialitāti un datu drošību, piemēro arī personas datu jebkurai apstrādei saskaņā ar šo direktīvu.
3. Jebkāda PDR datu apstrāde, atklājot personas rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko un filozofisko pārliecību, politiskiem uzskatiem, dalību arodbiedrībās, veselību vai seksuālo dzīvi, ir aizliegta. Ja Pasažieru informācijas nodaļa saņem PDR datus, kas atklāj šādu informāciju, tos nekavējoties dzēš.
4. PDR datu jebkādu apstrādi, ko veic gaisa pārvadātāji, jebkādu PDR datu nosūtīšanu, ko veic Pasažieru informācijas nodaļas, un visus pieprasījumus, ko iesniedz citu dalībvalstu un trešo valstu kompetentās iestādes vai Pasažieru informācijas nodaļas, pat ja tie tiek noraidīti, Pasažieru informācijas nodaļa un kompetentās iestādes reģistrē vai dokumentē, lai pārbaudītu datu apstrādes likumību, veiktu pašuzraudzību un nodrošinātu pienācīgu datu integritāti un datu apstrādes drošību, ko jo īpaši veic valsts datu aizsardzības uzraudzības iestādes. Šo uzskaiti glabā piecus gadus, ja vien tās pamatā esošie dati pēc minētā piecu gadu termiņa beigām vēl nav dzēsti saskaņā ar 9. panta 3. punktu, šādā gadījumā uzskaiti glabā, līdz tās pamatā esošie dati ir dzēsti.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka gaisa pārvadātāji, to aģenti vai citi biļešu tirgotāji pasažieru pārvadāšanai ar gaisa transportu lidojuma rezervācijas un biļetes iegādes laikā skaidri un precīzi informē starptautisko lidojumu pasažierus par PDR datu sniegšanu Pasažieru informācijas nodaļai, to apstrādes nolūkiem, datu glabāšanas termiņu, to iespējamu izmantošanu, lai novērstu, atklātu, izmeklētu teroristu nodarījumus un smagus noziegumus un sauktu pie atbildības par tiem, iespēju veikt šādu datu apmaiņu un dalīties ar tiem, kā arī par viņu datu aizsardzības tiesībām, jo

īpaši tiesībām iesniegt sūdzību valsts datu aizsardzības uzraudzības iestādei, kuru tie var brīvi izvēlēties. Šo pašu informāciju dalībvalstis dara pieejamu sabiedrībai.

6. Pasažieru informācijas nodaļām un kompetentajām iestādēm ir aizliegts nosūtīt jebkādas PDR datus privātām personām dalībvalstīs vai trešās valstīs.
7. Neskarot 10. pantu, dalībvalstis pieņem piemērotus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek pilnībā ieviesti šīs direktīvas noteikumi, un jo īpaši nosaka efektīvus, samērīgus un preventīvus sodus, kas jāuzliek gadījumā, ja ir pārkāpti saskaņā ar šo direktīvu pieņemti noteikumi.

12. pants

Valsts uzraudzības iestāde

Katra dalībvalsts paredz, ka valsts uzraudzības iestāde, kas izveidota, īstenojot Pamatlēmuma 2008/977/TI 25. pantu ir atbildīga arī par konsultēšanu un uzraudzību pār to, kā tās teritorijā tiek piemēroti noteikumi, ko dalībvalstis ir pieņēmušas saskaņā ar šo direktīvu. Piemēro Pamatlēmuma 2008/977/TI 25. pantā sīkāk izklāstītos noteikumus.

IV NODAĻA

Īstenošanas pasākumi

13. pants

Kopīgie protokoli un saderīgi datu formāti

1. Vienu gadu pēc kopīgo protokolu un saderīgo datu formātu pieņemšanas saskaņā ar 14. pantu gaisa pārvadātāji visas PDR datu nosūtīšanas Pasažieru informācijas nodaļām šīs direktīvas nolūkos veic elektroniski vai, ja tas tehniski neizdodas, jebkādā citā piemērotā veidā.
2. Pēc tam, kad ir beidzies viena gada termiņš kopš kopīgo protokolu un saderīgo datu formātu pieņemšanas, gaisa pārvadātāji visas PDR datu nosūtīšanas Pasažieru informācijas nodaļām šīs direktīvas nolūkos veic elektroniski, izmantojot drošas metodes pieņemto kopīgo protokolu veidā, kas ir kopīgi visām nosūtīšanām, lai nodrošinātu datu drošību nosūtīšanas laikā, un saderīgā datu formātā, lai nodrošinātu, ka tos var izlasīt visas iesaistītās personas. Visiem gaisa pārvadātājiem tiek prasīts izraudzīties un paziņot Pasažieru informācijas nodaļām kopīgos protokolus un datu formātus, ko tie plāno izmantot savām nosūtīšanām.
3. Komisija saskaņā ar 14. panta 2. punktā minēto procedūru sastāda pieņemto kopīgo protokolu un saderīgu datu formātu sarakstu un, ja vajadzīgs, to pielāgo.
4. Ja 2. un 3. punktā minētie pieņemtie kopīgie protokoli un saderīgie datu formātu nav pieejami, turpina piemērot 1. punktu.

5. Katra dalībvalsts nodrošina, ka tiek pieņemti nepieciešamie tehniskie pasākumi, lai varētu izmantot kopīgos protokolus un datu formātus viena gada laikā, kopš kopīgo protokolu un saderīgo datu formātu pieņemšanas datuma.

14. pants

Komitoloģija

1. Komisijai palīdz komiteja ("Komiteja"). Šī komiteja ir komiteja 2011. gada 16. februāra Regulas [.../2011/ES] nozīmē.
2. Ja tiek dota atsauce uz šo punktu, piemēro 2011. gada 16. februāra Regulas [.../2010/ES] 4. pantu.

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

15. pants

Transponēšana

1. Normatīvie akti un administratīvie noteikumi, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, dalībvalstīs stājas spēkā vēlākais divu gadu laikā pēc direktīvas stāšanās spēkā. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto aktu tekstus, kā arī minēto aktu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

16. pants

Pārejas noteikumi

Līdz 15. panta 1. punktā minētajam datumam, proti, divus gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā, dalībvalstis nodrošina, ka tiek vākti PDR dati par vismaz 30 % no visiem lidojumiem, kas minēti 6. panta 1. punktā. Līdz divu gadu termiņam pēc 15. pantā minētā datuma dalībvalstis nodrošina, ka tiek vākti PDR dati par vismaz 60 % no visiem lidojumiem, kas minēti 6. panta 1. punktā. Dalībvalstis nodrošina, ka sākot no četriem gadiem pēc 15. pantā minētā datuma, tiek vākti PDR dati par visiem lidojumiem, kas minēti 6. panta 1. punktā.

17. pants

Pārskatīšana

Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, Komisija

- a) pārskata, cik lietderīgi un nepieciešams ir šīs direktīvas darbības jomā iekļaut iekšējos lidojumus, ņemot vērā pieredzi, kādu guvušas tas dalībvalstis, kas vāc PDR datus par iekšējiem lidojumiem. Komisija divu gadu laikā pēc 15. panta 1. punktā minētā datuma iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei;
- b) četru gadu laikā pēc 15. panta 1. punktā minētā datuma pārskata šīs direktīvas darbību un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Šāda pārskatīšana aptver visus šīs direktīvas elementus, īpaši pievēršot uzmanību personas datu aizsardzības standartu ievērošanai, datu glabāšanas termiņa ilgumam un novērtējumu kvalitātei. Tajā ietver arī statistikas datus, kas savākti saskaņā ar 18. pantu.

18. pants

Statistikas dati

1. Dalībvalstis sagatavo statistikas informācijas apkopojumu par PDR datiem, kas sniegti Pasažieru informācijas nodaļai. Šādi statistikas dati kā minimums ietver saskaņā ar 4. panta 2. punktu veikto identifikāciju skaitu attiecībā uz ikvienu personu, kas var būt iesaistīta teroristu nodarījumā vai smagā noziegumā, un turpmāko tiesībaizsardzības darbību skaitu, kas tika veiktas, izmantojot PDR datus par katru gaisa pārvadātāju un galamērķi.
2. Minētā statistika neietver nekādus personas datus. Tos nosūta Komisijai katru gadu.

19. pants

Saistība ar citiem tiesību aktiem

1. Dalībvalstis pēc šīs direktīvas pieņemšanas var turpināt piemērot spēkā esošos divpusējos vai daudzpusējos nolīgumus vai vienošanās savā starpā par informācijas apmaiņu starp kompetentajām iestādēm, ja šādi nolīgumi vai vienošanās ir savienojami ar šo direktīvu.
2. Šī direktīva neskar nekādus Savienības pienākumus un saistības saskaņā ar divpusējiem un/vai daudzpusējiem nolīgumiem ar trešām valstīm.

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
Priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
Priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

Pasažieru datu reģistra dati, ciktāl tos vāc gaisa pārvadātāji

- (1) PDR ieraksta rādītājs,
- (2) Rezervēšanas/biļetes izsniegšanas datums
- (3) Paredzētā ceļojuma datums/-i
- (4) Vārds(i), uzvārds(i)
- (5) Adrese un kontaktinformācija (tālruna numurs, e-pasta adrese)
- (6) Visa veida maksājumu informācija, tostarp rēķina nosūtīšanas adrese
- (7) Informācija par visu konkrētajam PDR atbilstošā ceļojuma maršrutu
- (8) Bieži lidojošas personas (*Frequent Flyer*) informācija
- (9) Ceļojuma aģentūra /ceļojuma aģents
- (10) Pasažiera statuss ceļojuma laikā, tostarp lidojuma apstiprinājumi, reģistrēta pasažiera statuss, informācija par neierašanos uz lidojumu (*no show*) vai ierašanos uz lidojumu bez iepriekšējas rezervēšanas (*go show*)
- (11) PDR dati par atdalītajām rezervēšanām
- (12) Vispārīga rakstura piezīmes (tostarp visa pieejamā informācija par nepilngadīgajiem, kuri jaunāki par 18 gadiem un kuri ceļo bez pavadona, piemēram, nepilngadīgā vārds, uzvārds un dzimums, valoda(s), kādā(s) tas runā, personas, kas nepilngadīgo pavada pie izlidošanas, vārds un kontaktinformācija, kā arī radniecība ar nepilngadīgo, personas, kas nepilngadīgo sagaida pie atlidošanas, vārds un kontaktinformācija, kā arī radniecība ar nepilngadīgo, darbinieks, kas pavada pie izlidošanas un ielidošanas)
- (13) Dati par biļetes izdošanu, tostarp biļetes numurs, biļetes izdošanas datums un vienvirziena biļetes, automatiskie biļetes tarifa (*Automated Ticket Fare Quote*) lauki
- (14) Sēdvietas numurs un cita informācija par sēdvietu
- (15) Informācija par kopīgiem kodiem (*code share*)
- (16) Visa informācija par bagāžu
- (17) Citu tā paša PDR ceļotāju skaits un vārdi, uzvārdi
- (18) Visi savāktie Iepriekšējās pasažieru informācijas (IPI) dati
- (19) Visas PDR datu, kas uzskaitīti no 1. līdz 18. numuram, vēsturiskās izmaiņas